

РОЗДІЛ 8. СТАТИСТИКА

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ОСНОВНИХ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

STATISTICAL ANALYSIS OF DYNAMICS OF MAIN MACROECONOMIC INDICATORS OF THE ECONOMY OF UKRAINE

Статтю присвячено дослідженню основних макроекономічних індикаторів розвитку національної економіки. Проаналізовано ключовий показник економічного зростання, а саме ВВП та його похідні. Обґрунтовано взаємозв'язок основних макроекономічних показників, таких як темп зміни реального ВВП, рівень безробіття та інфляція. Основним результатом роботи є визначення індексу злиденності як наслідку макроекономічних негараздів. Запропоновано напрями та шляхи усунення виявлених негативних симптомів. Розроблені пропозиції сприятимуть забезпеченню подальшого економічного зростання України.

Ключові слова: валовий внутрішній продукт, рівень безробіття, інфляція, динаміка макроекономічних показників.

Статья посвящена исследованию основных макроэкономических индикаторов развития национальной экономики. Проанализирован ключевой показатель экономического роста, а именно ВВП и его производные. Обоснована взаимосвязь основных макроэкономических показателей, таких как темп изменения реального ВВП, уровень безработицы и инфляция. Основным результатом

работы является определение индекса нищеты как следствия макроэкономических неурядиц. Предложены направления и пути устранения выявленных негативных симптомов. Разработанные предложения будут способствовать обеспечению дальнейшего экономического роста Украины.

Ключевые слова: валовый внутренний продукт, уровень безработицы, инфляция, динамика макроэкономических показателей.

The article is devoted to the study of the main macroeconomic indicators of the development of the national economy. It analyzed the key indicator of economic growth, namely GDP and its derivatives. The correlation of the main macroeconomic indicators is substantiated: the rate of change in real GDP, the level of unemployment and inflation. The main result of the work is the definition of the poverty index, as a consequence of macroeconomic problems. The article proposes directions and ways of elimination of the revealed negative symptoms. The developed proposals will contribute to ensuring further economic growth in Ukraine.

Key words: domestic product, unemployment, inflation, dynamics of macroeconomic indicators.

УДК 330.5

Кузьмінська Н.Л.

к. е. н., доцент кафедри економіки і підприємництва
Національний технічний
університет України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»

Ліндаєв Д.В.

студент
Національний технічний
університет України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»

Постановка проблеми. Соціально-економічний розвиток країни традиційно характеризується сучасним станом економічного зростання національної економіки. Нестабільність соціально-економічної та політичної ситуації в Україні значно погіршує макроекономічні показники розвитку економіки країни. Наслідком затяжних фінансово-економічних та суспільно-політичних криз є критично низький рівень добробуту та якості життя населення. Через низьку якість життя країна втрачає свою конкурентоздатність, виснажується людський потенціал, спостерігається значне відставання в соціальному та економічному розвитку, як наслідок, виникають соціальні кризи.

Наслідками трансформації економічних процесів у країні стали стрімке падіння промисловості, вибуття капіталу за територію країни, скорочення інвестицій, коливання курсу грошової одиниці тощо. Все вищезазначене призвело до виникнення найболючішої проблеми – тотального збідніння населення. Саме тому статистична оцінка динаміки макроекономічних показників розвитку національної економіки є необхідною та актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковці багато уваги приділяють аналізу макро-

економічних показників розвитку національної економіки. Серед українських вчених, які досліджували рівень розвитку економіки країни, слід виділити таких, як І. Багратян, В. Бахрушин, А. Гальчинський, С. Герасименко, В. Геєць, О. Дзюблук, А. Єріна, Р. Кулинич, М. Лизун, Л. Литвицький, І. Манцуров, Р. Моторин, М. Одінцов, О. Осауленко, Н. Парфінцева, О. Ревенко, М. Савлук, А. Савченко.

Проте з урахуванням динамічного характеру розвитку національних економік низка досліджень втрачає з роками свою актуальність. Саме тому статистична оцінка макроекономічних показників національної економіки в динаміці з використанням оновлених статистичних даних є необхідною та не втрачатиме своєї актуальності.

Постановка завдання. Метою статті є статистична оцінка динаміки основних макроекономічних індикаторів розвитку економіки України та визначення індексу злиденності як наслідку макроекономічних негараздів в країні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Найважливішими показниками розвитку національної економіки є ключовий макроекономічний показник, а саме валовий внутрішній продукт та його похідні. За роки незалежності та утвер-

дження суверенітету країна пододала складний шлях від стрімкого падіння показників зростання ВВП до незначного зростання, яке тривало недовго. Нині наслідки стрімкого економічного спаду не лише не подолані, але й ще більше посилені. Досягнення економічного зростання, підвищення добробуту населення, покращення рівня та якості життя населення – це лише перспектива, а не результат розвитку.

Дані більшості показників, міжнародних рейтингів та зіставлень підтверджують кризовий стан української економіки. Негативною є тенденція до зниження номінального ВВП, розрахованого у дол. США. Державна служба статистики прозвітувала, що номінальний ВВП України у 2016 р. становив 2 383 182 млн. грн. [1]. Відповідно до даних Світового банку за цим показником (у дол. еквіваленті) протягом останніх п'яти років Україна опустилась із 48 на 61 місце, опинившись між Анголою та Еквадором [2].

У доповіді МВФ зазначено, що в результаті відновлення інвестицій, виробництва і торгівлі очікується зростання світової економіки: у 2017 р. – 3,5%, у 2018 р. – 3,6%. Згідно з даними 2016 р. лідерство у первинному секторі економіки (сільське господарство, лісове господарство, рибальство та видобуток) отримує Нігерія із 17,8% ВВП

цього сектору, у вторинному секторі (переробна промисловість та будівництво) – Саудівська Аравія із 66,9% ВВП цього сектору, у третьому (послуги) – Франція із 79,8% ВВП цього сектору [3].

Структура номінального ВВП за галузями економіки у 2005 р. та 2015 р. представлена на рис. 1.

Слід відзначити, що питома вага окремих галузей у ВВП майже не змінилась (будівництво, добувна промисловість, транспорт). Але значно знизилась (на третину) частка переробної промисловості (з 21% до 14%), а також підвищились частки сільського господарства (з 10% до 14%) та торгівлі (з 14% до 18%). Такі показники свідчать про швидкий процес деіндустріалізації економіки України.

Складові ВВП за видатками, згідно з даними Світового банку 2005 та 2016 рр., наведені в табл. 1.

Практично всі структурні елементи, окрім державного споживання, зазнали змін. Так, споживчі витрати домогосподарств зросли з 58% до 65%, що могло б бути оцінено позитивно, якщо б це не відбулося за рахунок скорочення питомої ваги валових приватних інвестицій, суттєво ускладнюючи економічне зростання. Чистий експорт є від'ємним (-7%), що негативно впливає на зростання ВВП. Зменшення частки валових інвестицій корелює зі скороченням частки валових заощаджень (з 26% до 16%).

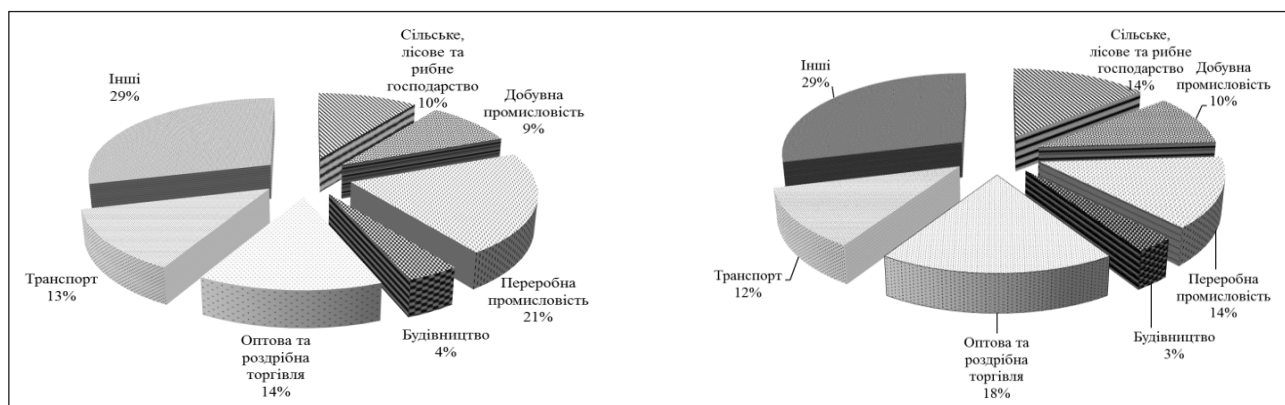

Рис. 1. Структура ВВП України за галузями економіки (2005 р. та 2015 р.)

Джерело: [4]

Таблиця 1

Структура попиту у 2005 та 2016 рр., %

Витрати на споживання кінцевого продукту		Витрати державного бюджету на кінцеве споживання		Валове формування капіталу		Експорт товарів та послуг		Імпорт товарів та послуг		Валові заощадження	
2005 р.	2016 р.	2005 р.	2016 р.	2005 р.	2016 р.	2005 р.	2016 р.	2005 р.	2016 р.	2005 р.	2016 р.
58	65	19	19	23	22	51	49	51	56	26	16
Середньосвітові показники											
58	58	16	17	25	24	29	29	28	29	26	25

Джерело: [2]

У довгостроковому періоді рівень ВВП на душу населення в Україні зростає, окрім років, коли спостерігалось не лише падіння ВВП, але й девальвація національної грошової одиниці (2009, 2014, 2015 рр.) (табл. 2). Однією з причин такої динаміки може бути скорочення кількості населення України.

Найбільш точно рівень економічного зростання визначає валовий внутрішній продукт на душу населення, який розраховується за паритетом купівельної спроможності (ПКС). Згідно зі статистичними даними Світового банку рівень ВВП на душу населення, який розраховується таким способом, характеризується іншими значеннями (табл. 2). Така відсутність збігу пояснюється особливостями перенесення макроекономічних показників, які розраховуються у гривні, в однакові грошові одиниці для міжнародних зіставлень. Застосування ПКС суттєво знижує різницю у фактичних цінах та автоматично підвищує ВВП для країн з малими доходами та невеликими цінами.

Незважаючи на різні способи розрахунків ВВП (табл. 2), загальна тенденція зміни майже однакова (за винятком 2014 р.).

За паритетом купівельної спроможності ВВП на душу населення має певні зміни. У 2011–2014 рр. значення показника коливалося в межах 8,3–8,7 тис. грн., загалом у довгостроковому періоді значення показника збільшилося на 28%. Найниж-

чим показник був у 2009 р. (вплив світової економічної кризи). Значення показника 2016 р. відповідає значенням 2008 та 2011 рр., що свідчить про надзвичайно низький рівень купівельної спроможності населення України. На жаль, таке становище в Україні порівняне лише з країнами третього світу.

Падіння номінального ВВП у доларах США приводить до збільшення його обсягу у гривневому еквіваленті. Логічним є питання про динаміку економічного потенціалу: чи він зростає, чи він спадає. Чітка відповідь на питання може бути отримана після аналізу реального ВВП, який вимірюється в базових цінах та змінюється лише під впливом обсягів виробництва. На обсяг реального ВВП не впливають також інфляція та девальвація.

Зростання реального ВВП в 2000-х рр. було перерване кризою в світовій економіці. Через тісні зв'язки зі світовою економікою просідання склало 15,1% (один з найбільших показників у світі). Але відновлення після кризи тривало недовго, національна економіка не встигла навіть вийти на докризовий рівень, як вже у 2012 р. рівень ВВП почав знижуватися, хоча показники щороку залишалися в невеликому зростанні. У 2014 р. реальний ВВП зменшився на 6,6%, а у 2015 р. знизився ще більше, а саме на 9,8% (табл. 3). Економіка за таких показників знаходиться у стані рецесії, який характеризується падінням виробництва.

Таблиця 2

ВВП на душу населення України за період 2005–2016 рр.

Роки	Показник					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ВВП на душу населення, тис. дол. США (темп зміни до попереднього року, %)	1,8 (-)	2,3 (27,8)	3,1 (34,8)	3,9 (25,8)	2,5 (-35,9)	3,6 (44,0)
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	3,9 (8,3)	4,0 (2,6)	4,2 (5,0)	3,1 (-26,2)	2,1 (-32,3)	2,2 (4,8)
ВВП на душу населення (за ПКС), тис. дол. США (темп зміни до попереднього року, %)	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	6,5 (-)	7,2 (10,7)	8,0 (11,1)	8,4 (5,0)	7,3 (-13,1)	7,7 (5,5)
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	8,3 (7,7)	8,5 (2,4)	8,6 (1,1)	8,7 (1,1)	7,9 (-9,2)	8,3 (5,1)

Джерело: [2]

Таблиця 3

Темпи економічного зростання України за період 2005–2016 рр., %

Роки	Показник					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Темп зміни реального ВВП	3,1	7,6	8,2	2,2	-15,1	4,1
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	5,4	0,2	0,0	-6,6	-9,8	2,3

Джерело: [1]

Всесвітня економічна криза зумовила кризові процеси в Україні, після цього ситуація значно погіршилася через політичні фактори та військову агресію. Ця криза мала багато причин, не лише економічні, але й інституційні та структурні кризи. Згідно з даними статистики у 2016 р. в Україні намітилося підвищення реального валового внутрішнього продукту на 2,3%. Але таке зростання не є позитивним, оскільки приріст розрахований по відношенню до від'ємного показника попереднього року. Загалом слід зазначити, що за індикатором реального ВВП українська економіка зробила величезний крок в зворотній бік, опинившись на рівні показників 2000-х рр.

Збройний конфлікт на Сході країни довів існування стійкої залежності національної економіки від добувної та переробної промисловості, найбільша частка якої концентрується саме в цьому регіоні.

Невідповідність зростання номінального ВВП у гривневому еквіваленті можна пояснити лише значними показниками інфляції в країні (табл. 4).

Помітно, що більшу частину періоду, що розглядається, темп інфляції перевищував 10%. Також показник інфляції супроводжувався як під-

йомами, так і спадами. У 2012 р. спостерігалася незначна дефляція (друга в новітній історії України). Загалом економіка України є гіперінфляційною.

Основними причинами інфляції в Україні, які особливо відчутні останніми роками, є, по-перше, падіння темпів зростання промислового виробництва у зв'язку з неефективною державною політикою та втратою основного промислового регіону; по друге, зростання дефіциту державного бюджету, який виникає внаслідок зменшення доходів та зростання державних витрат. Нестача коштів компенсується емісією, наслідком якої і є високі темпи інфляції. За рахунок адміністративних важелів уряд і НБУ розпочали політику стримування інфляції, результати якої виявилися вже у 2016 р. (зниження показника до 12,4%), але такі дії – це крок до наступних рецесійних процесів. Подальше стримування дефіциту національної валюти та ділової активності є єдиним можливим способом утримання визначених НБУ орієнтирів інфляції.

Певний зв'язок існує між рівнем ВВП та рівнем безробіття. Рівень безробіття за період 2005–2016 рр. підвищився на 24% (табл. 5). У зв'язку зі зниженням ВВП збільшується показник

Таблиця 4

Індекси споживчих цін та темпи інфляції в Україні за період 2005–2016 рр., %

Показник \ Роки	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Індекс споживчих цін	110,3	111,6	116,6	122,3	112,3	109,1
	2011	2012	2013	2014 ¹	2015 ²	2016 ²
	104,6	99,8	100,5	124,9	143,3	112,4
Темп інфляції	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1
	2011	2012	2013	2014¹	2015²	2016²
	4,6	-0,2	0,5	24,9	43,3	12,4

¹ не враховані тимчасово не підконтрольні території АР Крим і м. Севастополя;

² не враховані тимчасово не підконтрольні території АР Крим і м. Севастополя., а також окуповані частини Донецької та Луганської областей

Джерело: [1]

Таблиця 5

Безробіття в Україні за період 2005–2016 рр., %

Показник \ Роки	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Рівень безробіття	7,5	6,8	6,4	6,4	8,8	8,1
	2011	2012	2013	2014¹	2015²	2016²
	7,9	7,5	7,2	9,3	9,1	9,3

¹ не враховані тимчасово не підконтрольні території АР Крим і м. Севастополя;

² не враховані тимчасово не підконтрольні території АР Крим і м. Севастополя., а також окуповані частини Донецької та Луганської областей

Джерело: [1]

безробіття у 2009 та 2014 рр., але нелогічними тоді є зниження безробіття у 2015 р. за зниження ВВП на 9,8% і збільшення у 2016 р. Загалом за досліджуваний період показник безробіття практично не змінюється порівняно з динамікою валового внутрішнього продукту, коливання якого спостерігається в межах 6,9–9,7%. Можливо, статистична інформація недостатньо правильно відбиває реальну ситуацію, оскільки можна припустити, що існує приховане безробіття.

Можна відзначити, що інфляції в Україні притаманна більша волатильність, ніж показнику рівня безробіття.

Ефективність макроекономічної політики держави може бути виміряна шляхом зіставлення основних макроекономічних індикаторів (табл. 3–5).

Порівняння динаміки показників на рис. 2 свідчить про те, наскільки незначно змінюється рівень безробіття порівняно з ВВП та інфляцією.

Слід відзначити, що обернений лінійний зв'язок між рівнем безробіття і темпами зміни ВВП є помітним, що підтверджує коефіцієнт кореляції між ними (-0,662). Така ситуація відповідає закону Оукена: в разі перевищення нормального рівня безробіття (3–4%) на 1% спостерігається падіння ВВП на 2,5%.

Помітний обернений зв'язок існує між темпами інфляції та ВВП (коефіцієнт кореляції становить

-0,428). Дефляція у 2012 р. супроводжувала зниження темпів зростання економіки та була частиною стагнації. Але останні економічні обвали у 2009, 2014 та 2015 рр. супроводжувалися великими темпами інфляції та зниженням національної валюти, найбільше падіння становило 43,3% (2015 р.), спостерігається явище стагфляції. Між рівнем безробіття та темпом інфляції спостерігається слабкий зв'язок (коефіцієнт кореляції становить 0,343). Для національної економіки не прослідковується обернена взаємозалежність (крива Філіпса), що показує велику частку в інфляційних процесах інфляції витрат.

Інфляція та безробіття вважаються головними індикаторами макроекономічних проблем, їхня сума є індексом злиденності (Misery Index). Якщо показник нижче 10%, то проблеми не є надто серйозними. Щоправда, в економічно розвинених країнах великий внесок у цей індикатор робить рівень безробіття. В нашій країні зростання цього показника, як правило, забезпечується темпами інфляції (рис. 3).

За даними 2017 р. Україна посідає сьоме місце серед 10 найбідніших країн світу, тоді як перші три місця посідають Венесуела, Південна Африка та Аргентина. Позитивним є те, що порівняно з 2016 р. наша країна спустилась у цьому рейтингу на 4 позиції [4].

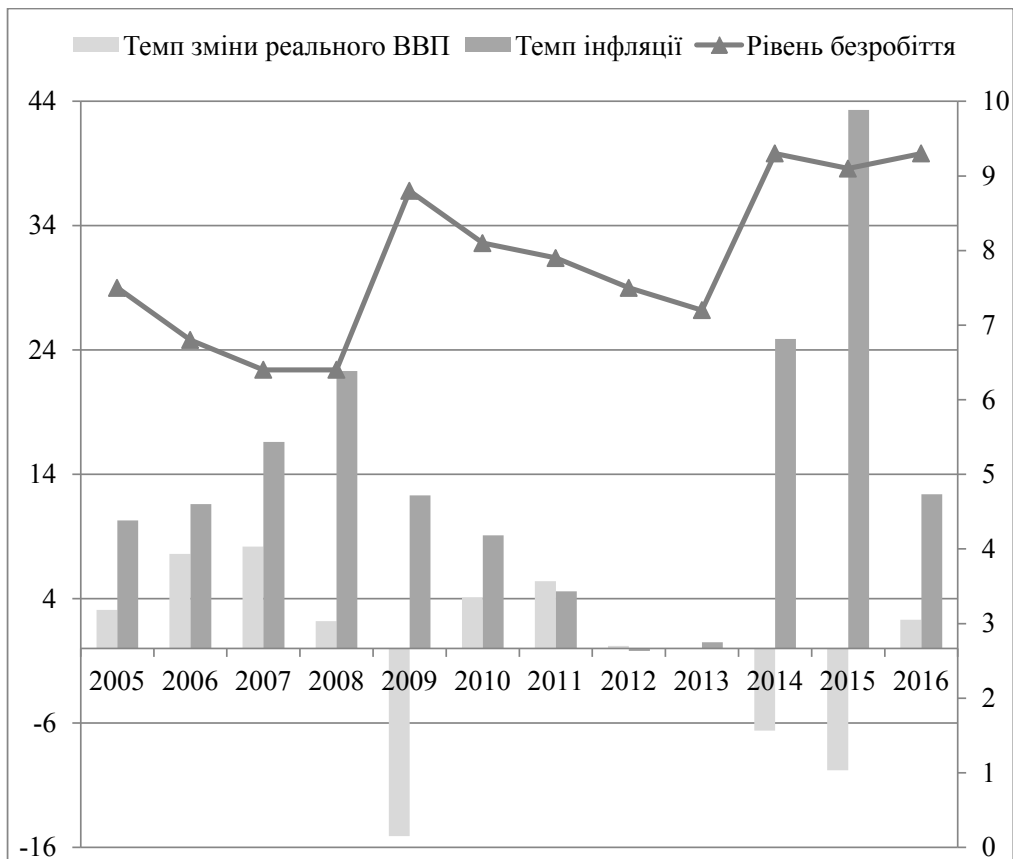

Рис. 2. Динаміка темпу зміни ВВП, рівня безробіття та темпу інфляції за період 2005–2016 рр., %

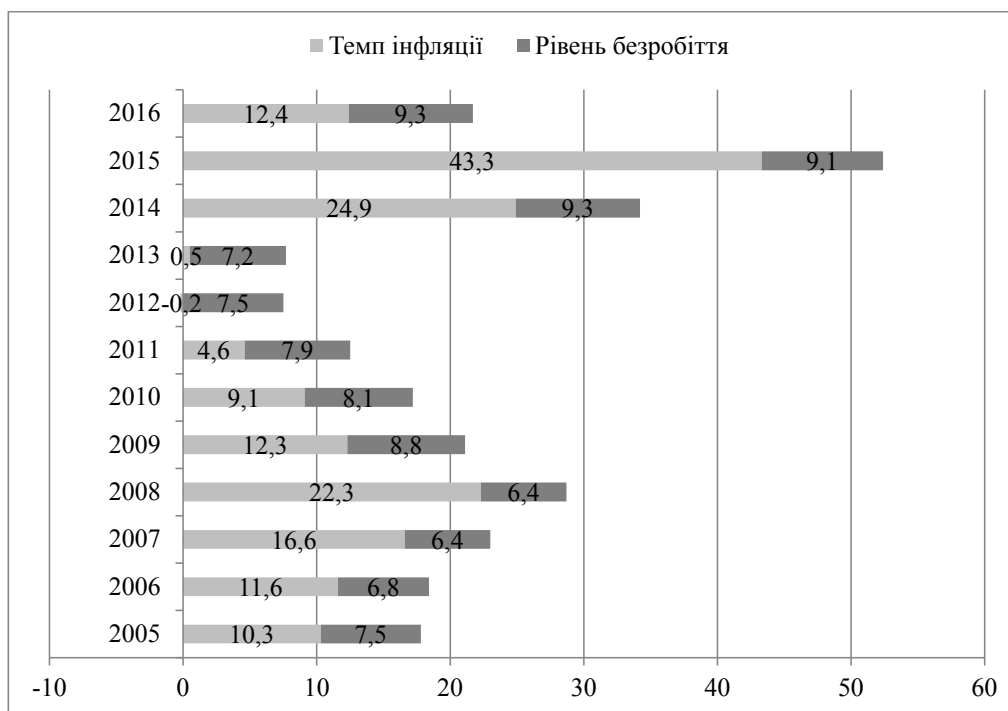

Рис. 3. Індекс злиденності

Висновки з проведеного дослідження.

Таким чином, статистичний аналіз ключових макроекономічних показників показав негативну тенденцію економічних процесів в Україні.

По-перше, останніми роками загострюється стрімке падіння економіки країни. Зростання окремих показників не може свідчити про позитивні зрушення, оскільки вони розраховуються по відношенню до від'ємних показників попередніх періодів. Валовий внутрішній продукт на душу населення, розрахований за паритетом купівельної спроможності, порівняний з відповідним показником лише країн третього світу.

По-друге, неконтрольоване зростання інфляції викликало значний структурний дисбаланс національної економіки. Розгорнута політика стримування інфляції може мати негативні наслідки, які виявляться у повторних спалахах неконтрольованої інфляції.

По-третє, щорічне погіршення таких макроекономічних показників, як інфляція та безробіття, призвело до того, що Україна опинилася в рейтингу TOP-10 найбідніших країн світу. Подолати бідність в країні нині можливо лише шляхом усунення її причин.

Отже, окреслені вищі проблеми можуть бути розв'язані лише шляхом укріплення національної економіки, насичення її дешевими фінансовими ресурсами, надання пріоритету стратегічно важливим галузям національної економіки, відродження промисловості країни, розробки ефективної антиінфляційної політики, підвищення рівня

зайнятості населення тощо. Внаслідок таких позитивних зрушень країна побачить реальні перспективи підвищення загального рівня та якості життя населення.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. The World Bank. URL: <http://data.worldbank.org/indicator>.
3. International Monetary Fund. URL: <http://www.imf.org/external/index.htm>.
4. Statistical Commission: economy, environment, population, society, trade. URL: <http://unstats.un.org>.
5. Дослідження структури ВВП: матеріали дослідницького відділу Action Data Group. URL: <http://www.actiondatagroup.com/ua>.

REFERENCES:

1. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [Site], ukrstat.gov.ua. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> (in Ukrainian).
2. The World Bank [Site], data.worldbank.org. Retrieved from <http://data.worldbank.org/indicator>.
3. International Monetary Fund [Site], imf.org. Retrieved from <http://www.imf.org/external/index.htm>.
4. Statistical Commission: economy, environment, population, society, trade [Site], unstats.un.org. Retrieved from <http://unstats.un.org>.
5. Doslidzhennia struktury VVP: materialy doslidnytskoho viddilu Action Data Group [Site], actiondatagroup.com. Retrieved from <http://www.actiondatagroup.com/ua> (in Ukrainian).

Kuz'minska N.L.

Candidate of Economic Sciences,
Associate professor of the Department of Economics and Business,
Faculty of Management and Marketing
Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

Lindaev D.V.

Student
Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

STATISTICAL ANALYSIS OF DYNAMICS OF MAIN MACROECONOMIC INDICATORS OF THE ECONOMY OF UKRAINE

The statistical analysis of key macroeconomic indicators showed a negative tendency of economic processes in Ukraine. In recent years, the rapid decline of the country's economy is exacerbating. The specific values of individual indicators cannot be indicative of positive shifts, since they are calculated in relation to the negative indicators of previous periods. Gross domestic product per capita, calculated on purchasing power parity, and is compared with the corresponding index of only third world countries.

The global economic crisis has pushed the crisis in Ukraine, after which the situation has deteriorated considerably due to political factors and military aggression. This crisis has had many reasons – it is not only economic, but also institutional and structural crises. According to statistics, in 2016 in Ukraine the real gross domestic product increased by 2.3%. But such growth is not positive, since the growth is calculated in relation to the negative index of the previous year. In general, it should be noted that according to the indicator of real GDP, the Ukrainian economy made a huge step in the opposite direction, and was thus at the level of indicators of the 2000s.

The uncontrolled growth of inflation caused a significant structural imbalance in the national economy. The deployed inflation containment policy can have negative effects that manifest themselves in repeated flashes of uncontrolled inflation.

The annual deterioration of macroeconomic indicators, such as inflation and unemployment, has led Ukraine to rank among the poorest countries in the world. Overcoming poverty in the country now is only possible by eliminating its causes.

Scheduled as a result of the statistical evaluation of the problem can only be solved by strengthening the national economy, saturation with its cheap financial resources, giving priority to strategically important sectors of the national economy, reviving the country's industry, developing effective anti-inflationary policies, raising the level of employment of the population, etc. As a result of such positive changes, the country will see real prospects for raising the overall level and quality of life of the population.